

ADVOKÁTNÍ TARIF

SEMINÁŘ PRO ADVOKÁTY 5. ÚNORA 2015

JUDr. Daniela Kovářová, advokátka

a členka Sekce pro advokátní tarif ČAK

www.akkovarova.cz

kovarova@akkovarova.cz

***íte, jak se pozná, že
je obžalovaný
skutečně vinen?
Obhajuje ho ten
nejdražší obhájce!***

Obecně závazné předpisy

- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (článek 28 – právo na spravedlivou odměnu)
- Zákon o advokacii č. 85/1996 Sb. **ZA**
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (ve znění účinném od 1. 1. 2014).
o. s. ř.
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (účinnost od 1. 1. 2014) **z. ř. s.**

- **Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád (účinný od 1. 1. 2010) tr. ř.**
- **Vyhláška č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, (advokátní tarif) AT**
- **Vyhláška č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení, (paušální vyhláška) ZRUŠENA 17. 4. 2013**

- **Nález Ústavního soudu č. 116/2013 Sb., ze dne 17. dubna 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12 (zrušil paušální vyhlášku)**
- **Vyhláška č. 244/1996 Sb., kterou se vydává advokátní kárný řád, **kárný řád****
- **Vyhláška č. 275/2006 Sb., kterou se stanoví způsob zjišťování příjmových a majetkových poměrů žadatele o určení advokáta ČAK k poskytnutí právních služeb bezplatně nebo za sníženou odměnu**

Stavovské předpisy

- Usnesení představenstva ČAK ze dne 31. 10. 1996, č. 1/1997 Věstníku (Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR) **Etická pravidla**
- Usnesení představenstva ČAK ze dne 8. 11. 1999, č. 9/1999 Věstníku (o dokumentaci advokáta při poskytování právních služeb)
- Usnesení představenstva ČAK ze dne 28. června 2004, č. 7/2004 Věstníku (o provádění úschov)

Stavovské předpisy

- Usnesení představenstva ČAK ze dne 11. 9. 2008, č. 2/2008 Věstníku (proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu)
- Rozhodnutí kárných senátů
- Bulletin advokacie, **BA**
- Sbírky kárných rozhodnutí (vydává Česká advokátní komora jako zvláštní čísla Bulletinu advokacie každé dva roky)

***Advokát ve středním věku je
povolán před Boží soud
a nešťastně se ptá:***

***„Proč bych měl umřít tak
mladý? Vždyť je mi teprve
52 let!“***

***„Ale pane doktore, podle
hodin, které jste vyúčtoval
vým klientům, by vám mělo
být 265 let!“***

Jak se klient stane klientem?

- Přejde sám - **smluvní vztah**
- Advokát je mu ustanoven soudem - **ustanovení**
- Advokát je mu určen Českou advokátní komorou - **určení**

Smluvní vztah advokáta a klienta

- **Plná moc**
- **Smlouva o právní pomoci či mandátní smlouva**
- **Dohoda o odměně**
- **Klient může požádat o vyúčtování a rozpis položek**
- **Po skončení právní pomoci faktura**

SMLUVNÍ ODMĚNA

Povinnosti při smluvní odměně

- Advokát je všeobecně povinen **poctivým**, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. (čl. 4 odst. 1 Etických pravidel)
- Projevy advokáta v souvislosti s výkonem advokacie jsou věcné, střízlivé a **nikoliv vědomě nepravdivé**. (čl. 4 odst. 3 Etických pravidel)
- Oprávněné zájmy klienta mají **přednost** před vlastními zájmy advokáta i před jeho ohledem na jiné advokáty. (čl. 6 odst. 1 Etických pravidel)

Článek 10 Etických pravidel

(1) Při sjednávání smluvní odměny je advokát povinen klientovi poskytnout **pravdivé** informace o očekávaném rozsahu svých výkonů a na jeho žádost i úplné vysvětlení o výši mimosmluvní odměny v dané věci.

(2) Smluvní odměna musí být **přiměřená**. Nesmí být ve zřejmém nepoměru k hodnotě a složitosti věci.

Článek 19 odst. 3

Při posuzování přiměřenosti smluvní odměny se přihlédne zejména i k poměru vyjednávacích schopností a možností advokáta a klienta, k rozsahu informací klienta o poměrech na trhu právních služeb, ke speciálním znalostem, zkušenostem, pověsti a schopnostem advokáta, k povaze a době trvání vztahů mezi advokátem a klientem při poskytování právních služeb, k časovým požadavkům klienta na vyřízení věci, k obtížnosti a novosti skutkových i právních problémů spojených s věcí a k pravděpodobnosti, že v důsledku převzetí věci klienta bude advokát muset odmítnout převzetí jiných věcí.

§ 22 odst. 1 ZA

Advokacie se vykonává **zpravidla** za odměnu; od klienta lze žádat přiměřenou zálohu.

Při posuzování přiměřenosti zálohy se přihlíží vedle střízlivého odhadu celkové odměny též k očekávaným hotovým výdajům. (čl. 10 odst. 7 Etických pravidel)

Advokát smí vypovědět smlouvu

§ 20 ZA

(3) Advokát je oprávněn smlouvu o poskytování právních služeb vypovědět, **nesložil-li klient přiměřenou zálohu** na odměnu za poskytnutí právních služeb, ačkoliv byl o to advokátem požádán.

(4) Klient je oprávněn smlouvu o poskytování právních služeb vypovědět **kdykoliv, a to i bez udání důvodu.**

***„Paní doktorko, když jste právě převzala moje zastupování, kolik mě udou vaše služby stát?“
Isem vázána povinností mlčenlivosti. Na tuto otázku vám nemohu odpovědět!“***

Druhy smluvní odměny

- **Časová** (za hodinu, za každých 10 minut atd.)
- **Úkonová** (nutná specifikace úkonu)
- **Paušální** (za měsíc, bez ohledu na vykonanou práci)
- **Za vyřízení věci** (co v případě výpovědi?)
- **Podílová** (procentem z předmětu plnění)
- **Pactum de quota litis** (success fee – cílová prémie či podíl na výsledku, **zpravidla** ne vyšší než 25 %) viz čl. 10 odst. 5

Judikatura - advokacie

- **NS 29 Cdo 2126/2009:** Určení výše odměny advokáta dohodou, jejímž předmětem je stanovení podílu na výsledku věci, není bez dalšího v rozporu s dobrými mravy či zásadami poctivého obchodního styku.
- **K 27/2001 ze dne 1. 12. 2011:** Je kárným proviněním, jestliže advokát nesplní slib zahájení korespondence s protistranou, nepravdivě tvrdí opak, je nečinný a nevyúčtuje zálohu. Za toto jednání byla advokátka vyškrtuta ze seznamu advokátů. Rozhodnutí bylo odvolacím kárným senátem potvrzeno.

Povinnosti při skončení právní pomoci

- Neposkytuje-li advokát právní služ-by ve sjednaném rozsahu, přísluší mu **poměrná část smluvní odměny**, není-li dohodnuto jinak. (§ 5 AT)
- Nedohodne-li se advokát s klientem jinak nebo neučiní-li klient jiné opatření, je advokát povinen **po dobu 15 dnů** ode dne, kdy smlouva o poskytování právních služeb na základě výpovědi nebo z jiného důvodu zanikla, činit veškeré neodkladné úkony tak, aby klient neutrpěl na svých právech nebo oprávněných zájmech újmu. To neplatí, pokud klient advokátovi sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá. (§ 20 odst. 6 ZA)

Judikatura – odstoupení od smlouvy

- **NS 33 Odo 936/2004:** **Není-li ve smlouvě o poskytnutí právní pomoci dohodnuto jinak, má advokát právo na mimosmluvní odměnu podle úkonů a AT, jestliže před pravomocným skončením věci účinně odstoupil od smlouvy o poskytnutí právní pomoci, ve které byla sjednána odměna podílem na úspěchu ve věci.**

Judikatura – mandátní smlouva

- **K 23/2003 ze dne 8. 5. 2004:** Mandátní smlouva obsahující ustanovení, podle něhož její ukončení klientem zakládá právo klienta požadovat odměnu ve stejné výši jako při úplném vyřízení věci, je v rozporu s dobrými mravy i stavovskými předpisy. Pokud advokát na základě takové smlouvy nevrátí klientovi přebývajícím zbytek zálohy s tím, že klient vypověděl plnou moc bezdůvodně, dopouští se závažného kárného provinění. Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 8000 Kč.

Kárná judikatura – vyúčtování zálohy

- **K 131/2011 ze dne 30. 11. 2012:** Je kárným proviněním, pokud advokát neuzavře dohodu o smluvní odměně, neinformuje klienta o předpokládané mimosmluvní odměně a vyúčtuje mimosmluvní odměnu bez uvedení tarifní hodnoty a specifikace úkonů, přestože byl klientem o zdůvodnění odměny požádán. Za toto jednání uložil odvolací kárný senát advokátovi pokutu ve výši 20.000 Kč.
- **K 92/2012 ze dne 7. 1. 2013:** Je kárným proviněním, jestliže advokát neinformuje klienta o inkasu vymožené částky od exekutora, tuto částku mu nevydá, přeruší s ním kontakt a stane se nedostupným, uzavře smlouvu o poskytování právních služeb bez srozumitelného ujednání o smluvní odměně, poté odměnu vyúčtuje podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. a bez dohody s klientem započte částku poukázanou exekutorem. Za toto jednání mu byl uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na 16 měsíců.

Žádné zadržovací právo!

Při ukončení poskytování právní služby je advokát povinen klientovi nebo jeho zástupci na jeho žádost vydat bez zbytečného odkladu **všechny** pro věc významné písemnosti, které mu klient svěřil nebo které z projednávání věci vznikly; splnění této povinnosti nesmí být podmiňováno zaplacením požadované odměny nebo výloh.

(čl. 9. odst. 4 Etických pravidel)

Judikatura – vyúčtování zálohy

- **K 15/2009 ze dne 21. 11. 2011:** Je kárným proviněním, jestliže advokát po skončení zastupování podmiňuje vydání dokladů úhradou nedoplatku na odměně. Za toto jednání byla advokátce uložena pokuta 25.000 Kč.
- **K 24/2013 ze dne 27. 6, 2013:** Je kárným proviněním, jestliže advokát nesplní závazek vrátit přeplatek na odměně. Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 10.000 Kč.

Kárná judikatura – vyúčtování zálohy

- **K 7/2004 ze dne 8. 9. 2004:** Je nepřípustné, aby advokát reagoval po vypovězení plné moci klientem na jeho žádost o vyúčtování složené zálohy sdělením, že pokud klient bude vyúčtování zálohy požadovat, odměna advokáta bude vyšší než složená záloha. Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 7000 Kč. Odvolání bylo zamítnuto.
- **K 119/2010 ze dne 30. 3. 2012 (BA č. 12/2014 str. 82):** Je kárným proviněním advokáta, jestliže vrátí přeplatek zálohy se zpožděním a až po urgencích, neinformuje klienta o výzvě exekutora, nezplatí náklady exekuce a neinformuje klienta o vzniklé povinnosti zaplatit náklady exekuce. Za toto jednání mu byl uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu 25 měsíců.

Hotovostní platby

- Maximálně do výše **15 000 EUR** (čl. 2 odst. 2 usnesení č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov).
- Při větších částkách nutný bezhotovostní převod.
- Odměna při úschově: **10 % z ročního příjmu** ze spravovaného majetku, nejméně 1000 Kč ročně (§ 6 odst. 2 AT).
- Konverze dokumentů a ověření podpisu: **30 Kč** za kus či stránku (§ 6 odst. 3, 4 AT).

Úschova a správa majetku

- Úroky u úschovy: Případné přírůstky hodnot je povinen **vydat** složiteli, nebylo-li dohodnuto jinak (čl. 9. odst. 2 Etických pravidel)
- Nutný zvláštní účet (§ 56a ZA)
- Klient je povinen uhradit advokátovi náklady spojené se správou (§ 56a odst. 2)
- Spis a doklady nutno uchovat po dobu 10 let (§ 56a odst. 3 ZA)

Započtení

Pohledávky vyplývající z odměny advokáta za zastupování účastníka řízení před soudem nebo jiným orgánem může advokát jednostranně započíst **pouze proti pohledávce klienta na výplatu přisouzené náhrady nákladů řízení (článek 6 odst. 5 Etických pravidel)**

Kárná judikatura – započtení

- **K 51/2003 ze dne 9. 11. 2004:** Advokát není oprávněn si bez souhlasu klienta z depozita započíst svoji pohledávku za poskytnuté právní služby, a to tím méně, že klient její existenci popírá. Za toto jednání (a dále za podání trestního oznámení proti vlastnímu klientovi) byl advokátovi uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu jednoho roku.
- **K 85/2002 ze dne 24. 11. 2003:** Je závažným kárným proviněním, jestliže advokát nerespektuje pokyn klienta k vydání peněžního depozita a proti vůli klienta si proti jeho nároku na vydání tohoto depozita započte svoji palmární pohledávku. Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 35.000 Kč, jeho odvolání bylo zamítnuto.

Pozor na novelu čl. 10 odst. 6

Advokát nesmí uzavřít s klientem smlouvu, jíž by se klient zavázal k plnění advokátovi za podmínek pro sebe nevýhodných, ledaže měl klient přiměřenou možnost poradit se o smlouvě s jiným advokátem a smlouva byla uzavřena písemně. Advokát rovněž **nesmí** uzavřít s klientem takovou smlouvu, která by klientovi umožňovala získání neoprávněného majetkového prospěchu; za neoprávněný majetkový prospěch se považuje zejména **rozdíl mezi odměnou advokáta a odměnou za zastupování určenou soudem v rámci rozhodování o náhradě nákladů řízení.**

Stále článek 10 Etických pravidel

(8) Advokát se vždy snaží o finančně nejefektivnější řešení sporu. Klientovi podle okolností případu ve vhodném okamžiku doporučí pokus o mimosoudní řešení nebo řešení v rámci rozhodčího řízení.

(9) Advokát je povinen informovat klienta o jeho případném nároku na bezplatnou právní pomoc podle zvláštního zákona.

§ 33 odst. 2 trestního řádu

Osvědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že **má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu**. Vyplývá-li ze shromážděných důkazů, že obviněný nemá dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně práv obviněného, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného. V případech uvedených ve větě první a druhé náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.

§ 30 o. s. ř.

(1) Účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 138), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit.

(2) Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.

Praní špinavých peněz

- Advokát je povinná osoba podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
- Povinnosti dle usnesení č. 2/2008 Věstníku (provést identifikaci a učinit oznámení ČAK).
- Advokát není povinen činit oznámení, pokud získá informace v průběhu právního zastupování.

Vedení clientského spisu

- O poskytování právních služeb je advokát povinen vést přiměřenou dokumentaci. (§ 25 odst. 1 ZA)
- O svých výkonech pro klienta vede advokát přiměřené záznamy, jejichž **obsah na požádání klientovi poskytne s úplným vysvětlením.** (článek 10. odst. 4 Etických pravidel)
- Advokát je povinen uschovat dokumentaci a clientský spis po dobu **pěti let** ode dne, kdy ukončil poskytování právních služeb, pokud právní nebo zvláštní stavovský předpis nestanoví jinak. (čl. 3 usnesení č. 9/1999)

Co povinnost mlčenlivosti?

Čl. 3a usnesení č. 9/1999 Věstníku

(1) Účetní a daňové doklady je advokát povinen vést **bez zbytečné specifikace úkonů právních služeb** poskytovaných klientům, z nichž by byl patrný obsah právní pomoci, tak, aby v případě daňové kontroly, prováděné u advokáta jako daňového subjektu podle právního předpisu, nemohlo dojít ke střetu mezi obsahem účetního nebo daňového dokladu se zákonem advokátovi uloženou povinností mlčenlivosti.

(2) Ustanovení odstavce 1 **neplatí**, pokud se advokát s klientem písemně dohodne jinak.

Prolomení povinnosti mlčenlivosti

§ 21 ZA

(4) Povinností mlčenlivosti není advokát vázán v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, **je-li předmětem řízení spor mezi ním a klientem nebo jeho právním nástupcem**; povinností mlčenlivosti není advokát vázán též v řízení podle § 55, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Komory anebo v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o této žalobě podle zvláštního právního předpisu, jakož i v řízení ve věcech uvedených v § 55b, a to v rozsahu nezbytném pro ochranu jeho práv nebo právem chráněných zájmů jako advokáta.

(5) Povinností mlčenlivosti advokáta **nejsou dotčeny jeho povinnosti jako daňového subjektu** stanovené zvláštními předpisy o správě daní a poplatků; i v tomto případě je však advokát povinen zachovávat mlčenlivost o povaze věci, ve které právní služby poskytl nebo poskytuje.

Jak se účtuje substituce?

Není-li ujednáno jinak, náleží substitutovi mimosmluvní odměna ve výši podle advokátního tarifu.

Substituent odpovídá za její výplatu. (článek 13 odst. 1 Etických pravidel)

„Jste doktor Procházka?“

„Ano, to jsem.“

***„Na vašich dveřích stojí
napsáno, že za odpovědi na
vaše dotazy si účtujete pouze
1500 Kč. Je to tak?“***

***„Jistě. A jaká je vaše třetí
otázka?“***

MIMOSMLUVNÍ ODMĚNA

Kdy se použije smluvní odměna a kdy mimosmluvní?

Odměna advokáta za poskytování právních služeb se řídí jeho smlouvou s klientem; není-li odměna advokáta takto určena, řídí se ustanoveními vyhlášky o mimosmluvní odměně.

(§ 1 AT)

Mimosmluvní odměna

- Účtování podle Advokátního tarifu.
- Mnohé činnosti vykoná advokát zdarma.
- Pro většina složitějších nebo nových případů nemá AT jasnou odpověď.
- Soudy se snaží odměnu krátit.
- Nastává doba lovu na advokáty!

Pojetí Advokátního tarifu

- Tarifní hodnota (hodnota sporu nebo fikce hodnoty sporu, nejde-li spor penězi ocenit) - § 7 AT
- Odměna za každý jednotlivý úkon - § 11 AT
- Plus režijní paušál za každý úkon - § 13 odst. 2 - **300 Kč**
- Plus DPH, je-li advokát plátce - § 14a AT
- Plus hotové výdaje - § 13 odst. 1
- Náhrada za promeškaný čas (je-li advokát na cestě a při čekání) - § 14 AT - **100 Kč za každých 30 minut**

Tarifní hodnota a odměna

Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí z tarifní hodnoty

1. do 500 Kč.....	300 Kč
2. přes 500 Kč do 1 000 Kč.....	500 Kč
3. přes 1 000 Kč do 5 000 Kč.....	1 000 Kč
4. přes 5 000 Kč do 10 000 Kč.....	1 500 Kč
5. přes 10 000 Kč do 200 000 Kč.....	1 500 Kč a 40 Kč za každých za-počatých 1000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč,
6. přes 200 000 Kč do 10 000 000 Kč.....	9 100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10 000 Kč, o které hodnota převyšuje 200 000 Kč,
7. přes 10 000 000 Kč.....	48 300 Kč a 40 Kč za každých započatých 100 000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 000 Kč.

Soudní judikatura – tarifní hodnota

- **Nález I. ÚS 2717/08:** Je-li předmětem civilního řízení vedle pohledávky též příslušenství, je nutno při rozhodování o náhradě nákladů dle míry úspěchu ve věci zvážit míru úspěchu celého sporu, tj. nejen ohledně pohledávky, ale též stran příslušenství.
- **KS v ČB 6 Co 872/2000:** Je-li požadováno zvýšení výživného zletilého dítěte na dobu neurčitou, je tarifní hodnota pětinasobek hodnoty ročního plnění, kterým je rozdíl mezi dosavadním a nově požadovaným výživným, nikoliv celá výše požadovaného výživného. Právní pomoc se týká pouze tohoto rozdílu.

Judikatura ÚS – tarifní hodnota

- **Nálezy ÚS II. ÚS 598/2000, I. ÚS 712/01, II. ÚS 2811/08, II. ÚS 2886/07, II. ÚS 538/10:** Nelze bez dalšího vycházet z tarifní hodnoty stanovené v případě věcí či práv, které nelze vyjádřit v penězích nebo lze zjistit jenom s nepoměrnými obtížemi, ale je třeba zkoumat, zda lze předmět právního úkonu ocenit, a v závislosti na tom stanovit i výši náhrady nákladů.
- **Nález ÚS IV. ÚS 1332/07:** Je-li předmětem řízení určení vlastnického práva k nemovitostem, jedná se o plnění penězi ocenitelné, a nelze proto aplikovat § 9 odst. 3 písm. a) AT.

Judikatura – tarifní hodnota

- **Nález II. ÚS 598/2000:** Odměna advokáta v řízení o určení neplatnosti právního úkonu – kupní smlouvy – se určí podle hodnoty předmětu smlouvy, která se stala předmětem sporu. Částka 10.000 Kč se považuje za tarifní hodnotu, jen pokud je předmětem úkonu věc nebo plnění penězi neocenitelné.
- **NS ze dne 29. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013 (BA 10/2014, str. 52):** Na případy, kdy je předmětem řízení zadostiučinění za nemajetkovou újmu, je příléhavé aplikovat § 9 odst. 4 písm. a) AT. Nelze aplikovat § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 AT.

Judikatura – tarifní hodnota

- **NS ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 33 Cdo 489/2012 (BA 9/2014, str. 54):** Soud v řízení o odstranění stavby není vázán návrhy účastníků a může rozhodnout několika způsoby. Hodnotu sporu tak lze vysledovat až z konečného rozhodnutí. Není-li možno hodnotu sporu v době započetí právní služby vyjádřit, lze dospět k jedinému závěru, a to že hodnotu jeho předmětu nelze vyjádřit v penězích. Je tak třeba přiznat smluvní odměnu dle § 9 odst. 1 AT.
- **KS v Plzni 15 Co 603/98:** Řízení o přivolení k výpovědi z nájmu není řízením o určovací žalobě ani řízením o žalobě na projev vůle. Advokátovi v tomto řízení přísluší mimosmluvní odměna podle § 9 odst. 1 AT.

USTANOVENÍ

Ustanovení advokáta

- **Byl-li advokát ustanoven, hradí jeho odměnu stát (§ 23 ZA, § 140 odst. 2 o. s. ř.)**
- **Podle § 30 odst. 1 o. s. ř., § 38 tr. ř., § 35 odst. 7 soudního řádu správního.**
- **Soud vybírá z pořadníku advokátů jen v trestním řízení (§ 39 odst. 2, 3, 4 tr. řádu)**

Rozlišujte pojmy!

- **Ustanovení advokáta** (v civilním či správním řízení)
- **Ustanovení zmocněnce poškozeného** - opatrovníka (v adhezním řízení podle § 45 tr. řádu)
- **Pověření mediátora** (§ 100 odst. 2, § 114c odst. 3, § 474, § 503 odst. 1 písm. c) z. ř. s.)
- **Ustanovení obhájce** (§ 38 a násl. tr. řádu)
- **Ustanovení opatrovníka** (§ 29 odst. 4 o. s. ř., § 118 a násl. z. ř. s., z. č., 218/2003 Sb.)
- **Určení advokáta Českou advokátní komorou** (§ 18 odst. 2 ZA)

Záloha na náklady

- Na návrh obhájce **může** orgán činný v trestním řízení přijmout **opatření**, aby obhájci byla poskytnuta ještě před skončením trestního stíhání přiměřená záloha na odměnu a náhradu hotových výdajů, jestliže je to odůvodněno dobou trvání trestního stíhání nebo jinými závažnými důvody. (§ 151 odst. 3 tr. řádu)
- V odůvodněných případech stát **poskytne** advokátovi přiměřenou zálohu. (§ 140 odst. 2 věta druhá o. s. ř.)

Náklady ustanoveného advokáta

- § 140 odst. 2 o. s. ř.
- Advokát po skončení zastupování pošle soudu 1. stupně návrh na přiznání odměny.
- Soud nemá stanovenou lhůtu pro rozhodnutí.
- Promlčení v obecné lhůtě 3 let.
- Soud rozhoduje usnesením, proti němuž je přípustné odvolání.
- Dovolání není přípustné.

Náklady ustanoveného obhájce

- § 151 tr. řádu.
- Obhájce po skončení obhajoby podá návrh na přiznání nákladů orgánu, který vedl řízení v době skončení právní pomoci, po podání obžaloby soudu 1. stupně.
- Nárok je třeba uplatnit **do jednoho roku** ode dne, kdy se obhájce dověděl, že mu povinnost obhajovat skončila.
- Proti usnesení je přípustná stížnost.
- Náklady jsou splatné **do 30 dnů** ode dne právní moci. (§ 151 odst. 5)

Judikatura – nárok ustanoveného advokáta

- **NSS 6 Ads 122/2006:** Jestliže advokát ustanovený v řízení o kasační stížnosti stěžovatele nereaguje na výzvu soudu, aby sdělil, jaké úkony právní služby činil, vyjde soud při rozhodování o přiznání výše odměny a náhrady hotových výdajů ze skutečností zřejmých ze spisu.

Sazby obhajoby ex offo § 10, 12a

- Neveřejné zasedání – úkon za **400 Kč**
- Trest až jeden rok - úkon za **800 Kč**
- Trest jeden rok až pět let - úkon za **1200 Kč**
- Pět až deset let - úkon za **1840 Kč**
- Nad deset let - úkon za **2.480 Kč**

Judikatura – obhájce ex offo

- **Nález IV. ÚS 167/2005:** Pokud ustanovený obhájce podá za klienta ještě dovolání, přísluší mu odměna i za tento úkon, byť k němu došlo po pravomocném skončení věci.
- Ale **NS 2 To 79/2008:** Obhájci nenáleží odměna za dovolání, které podal proti vůli odsouzeného, pokud nejde o případ uvedený v § 41 odst. 4 tr. ř.
- **NS 6 To 11/91:** Soud přezkoumává správnost účtování úkonů obhájce ustanoveného ex offo, nikoliv kvalitu úkonů poskytnuté právní pomoci.

Judikatura – ustanovený obhájce

- **VS v Praze 2 To 28/2004 (BA 3/2005, str. 46):**
Dojde-li k nesprávnému propočtu odměny ustanoveného obhájce, je soud po jeho stížnosti povinen respektovat zásadu zákazu změny k horšímu.
- **VS v Praze 5 To 41/2001 (BA 4/2002, str. 70):**
Bez návrhu ustanoveného obhájce nelze rozhodnout o jeho odměně. Při podání návrhu na poskytnutí přiměřené zálohy není nezbytné provedení specifikace jednotlivých dosud vykonaných úkonů právní služby.

Judikatura - ustanovený obhájce

- **VS v Praze 4 Tz 8/95:** Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného obhájce jsou částky nárokové, lze o nich rozhodovat jen na základě návrhu obhájce a jen co do výše, kterou obhájce požaduje.
- **VS v Praze 4 To 53/98 (BA 1/1999, str. 71):** Studium spisu v obsáhlé trestní věci, v níž obhájce převzal obhajobu až po vyhlášení rozsudku soudem 1. stupně, je samostatným úkonem právní služby, za tento úkon přísluší odměna podle § 11 odst. 3 AT.

Úkony právní služby

- **Demonstrativní výčet v § 11 AT.**
- **Teoretická možnost využití analogie dle § 11 odst. 3.**
- **Pozor na písemná podání.**
- **Nelze použít odkaz na článek 28 Listiny základních práv a svobod!**

Judikatura - první porada

- **KS v Praze ze dne 1. 2. 1994, sp. zn. 4 To 19/94, usnesení MS v Praze ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. 5 To 139/2000:** Provedení první porady s klientem není nutnou podmínkou k tomu, aby ustanovený obhájce mohl vyúčtovat plnou částku odměny za úkon dle § 11 odst. 1 písm. b). Podobně: **NS 20 Co 144/2011.**
- **KS v Brně 7 To 408/94:** Jestliže ustanovený obhájce ihned po ustanovení požádá o zproštění, aniž by provedl první poradu s klientem či jiné úkony, nevzniká obhájci právo na odměnu a náhradu hotových výdajů.

Soudní judikatura - úkony

- **VS v Praze 2 To 28/2004 (BA 3/2005, str. 46):** Za vypracování písemností týkajících se pouze dokazování adresovaných soudu prvního stupně odměna nepřísluší.
- **VS v Praze 8 To 59/99:** Závěrečnou řeč obhájce vypracovanou písemně nelze pokládat za „písemné podání ve věci samé“ ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) AT, a proto za tento úkon odměna nepřísluší.

Krajská judikatura – úkony

- **KS v Brně 4 To 417/97 (BA 1/1998, str. 50):** Je-li mezi dvěma výslechy svědka v přípravném řízení v týž den časová přetržka (v tomto případě čtyři hodiny), je třeba tyto dva výslechy považovat za samostatné úkony právní služby.

Zákonné zvýšení či snížení

- Lze snížit o 50 % (§ 12 odst. 2 AT)
- Lze zvýšit o 200 % (§ 12 odst. 1)
  - zejména cizí jazyk, cizí právo, časová náročnost.
- Souběh: odměna za trestný čin s nejvyšší sazbou.
- Spojení věcí (§ 12 odst. 3 AT): tarifní hodnoty se sečtou, maximální odměna za úkon činí **5000 Kč** (§ 12a odst. 2 AT)

Judikatura – časově náročný úkon

- **VS v Praze 8 To 12/02 (BA 8/2002 str. 78):** Za časově náročný úkon lze považovat výsledek provedený v pozdních večerních hodinách. Zvýšení na dvojnásobek není v rozporu s § 12 odst. 1 AT.
- **VS v Praze 6 A 188/94-23:** Právní věc není mimořádně obtížná jen proto, že řešení právní otázky nebylo dosud uveřejněno v publikované judikatuře.

Judikatura – stravné, režijní paušál

- **VS v Olomouci 5 To 100/2003 /BA 11-12/2003, str. 95):** Advokátu náleží v rámci náhrady cestovních výdajů i stravné, jestliže délka pracovní doby je delší než 12 hodin.
- **VS v Praze 4 To 29/02 (BA 8/2002, str. 80):** Režijní paušál při společné obhajobě více osob náleží za každého obžalovaného i při společných úkonech.

Judikatura – promeškaný čas, DPH

- **KS v ČR 4 To 74/98 (BA 3/1999, str. 46):**
I náhrada za promeškaný čas se při odměně po 1. 10. 1997 snižuje o 10 % dle § 15a AT (dnes o 20 % dle § 12a odst. 2).
- **NS 22 Cdo 5286/2009:** Nepředloží-li advokát soudu osvědčení o registraci plátce DPH, soud jeho návrh na úhradu této daně zamítne.

Soudní judikatura – promeškaný čas

- **MS v Praze 6 To 27/2005 (BA 1/2006, str. 45):** Jestliže se obhájce dostaví k výslechu obviněného, který se nekoná, má právo účtovat nejen náhradu za promeškaný čas, ale i režijní paušál, tedy náhradu hotových výdajů.
- **VS v Praze 8 To 143/01 (BA 4/2002, str. 58):** Do doby trvání vyšetřovacích úkonů nelze paušálně započítávat všechny přestávky. Mezníkem je doba 30 minut. Jestliže je přestávka mezi úkony kratší, lze přerušení zahrnout do úkonu. Pokud přerušení přesáhne půl hodiny, jedná se o promeškaný čas dle § 14 odst. 1 AT.

Judikatura – cestovní výdaje

- **NS 2 Tzn 10/95 (BA 4/1996, str. 38):** Pokud ustanovený obhájce použije osobního automobilu k cestě za úkonem právní pomoci do místa, které není totožné se sídlem jeho advokátní kanceláře, jde vždy o účelně vynaložené cestovní výdaje ve smyslu § 13 odst. 1 AT, a přísluší mu proto náhrada dle zákona o cestovních náhradách.
- **VS v Praze 6 To 92/01 (BA 4/2002, str. 61):** Jestliže obhájce obhajuje dvě či více osob a uskuteční jízdu v souvislosti s poskytováním právní služby více obviněným či odsouzeným, je spravedlivé, aby každý společně obhajovaný uhradil příslušný podíl cestovních nákladů. Podobně KS v Praze 12 To 113/95: V takovém případě není možné přiznat cestovní náklady v úhrnné výši jen v jedné věci. Účelně vynaložené náklady je třeba chápat jako poměrnou část nákladů připadajících na podíl zastupovaných osob.

Trocha matematiky

Příklad: Klient je ohrožen trestní sazbou do osmi let odnětí svobody.

Tarifní hodnota dle § 10 odst. 3 c) činí 30.000

Výpočet odměny za úkon dle § 7 bod 5:

$$30.000 - 10.000 = 20.000 : 1000 = 20$$

$$20 \times 40 = 800$$

$$1500 + 800 = 2300$$

Nutno snížit o 20 %: $2300 : 100 \times 80 =$

1840 Kč za každý úkon právní služby

Co když dojde ke změně kvalifikace

- Podstatný je stav v době zahájení jednotlivého úkonu právní služby

Příklad:

- *V období od 2. 2. 2014 do 31. 3. 2014 činila odměna za jeden úkon **2480 Kč***
- *Od 1. 4. 2014 do 30. 7. 2014: **1840 Kč***
- *Od 31. 7. 2014 spojeno s jinou trestní věcí, odměna za úkon až do skončení trestního řízení činila **2800 Kč***

Náklady ustanoveného opatrovníka

- **Odpovědnost** advokáta a opatrovníka?
- § 140 odst. 2 o. s. ř.
- Stejný postup při účtování odměny jako u ustanoveného advokáta.
- Opatrovník podle zákona č. 218/2013 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, není-li znám pobyt, podle z. ř. s., nepodařilo se doručit, duševní porucha, jiné zdravotní důvody, není schopen se srozumitelně vyjadřovat atd.

Ustanovený opatrovník

- Opatrovník podle § 29 odst. 4 o. s. ř., § 118 a násl. z. ř. s. – úkon za **400 Kč** (§ 7, 9 odst. 5, § 12a odst. 1 AT)
- Opatrovník poškozeného v adhezním řízení podle § 45 tr. řádu – úkon podle přisouzené náhrady škody, **1200 až 5000 Kč** (§ 7, 10 odst. 5, 12a odst. 1, 2 AT)
- Opatrovník nezletilého dítěte podle zákona č. 218/2013 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže – úkon dle trestní sazby (§ 7, 10, 10a, 12a AT) **800 až 5000 Kč**

Judikatura ÚS - opatrovník

- **Nález I. ÚS 2205/09:** Pokud je účastník řízení zastoupen advokátem jako opatrovníkem, pak je třeba náklady právního zastoupení počítat podle § 9 odst. 5 AT. Analogii s odměnou ustanoveného advokáta nelze použít.

Zvláštní typy odměny

- **Insolvenční správce – vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce.**
- **Likvidátor – vyhláška č. 474/2013 Sb., o odměně likvidátora aj.**
- **Správce podniku – vyhláška č. 485/2000 Sb., o výši odměny správců podniku.**
- **Správce pozůstalosti - vyhláška č. 196/2001 Sb. (novela č. 432/2013 Sb.)**

Odměna mediátora

- Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci (účinnost 1. 9. 2012)
- Smluvní odměna (dle § 10 zákona o mediaci)
- Vyhláška z. 277/2012 Sb., o zkouškách a odměně mediátora.
- Výše odměny za první setkání s mediátorem u mediace nařízené soudem činí **400 Kč za hodinu + DPH** (§ 15 zákona o mediaci)

***Neschopný právník
může zdržet případ
několik let.***

***Schopný ještě
o mnoho déle.***

Určení advokáta dle § 18 ZA

- Ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení soudem, může požádat ČAK o určení.
- Advokát nemůže odmítnout (s výjimkou kolize nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování či bránění práva).
- Určuje pobočka ČAK v Brně, pro stejný případ určí jen 1x.
- V určení uvede, zda advokát poskytne pomoc za odměnu sníženou nebo bezplatně.
- Advokát pracuje zdarma, může ČAK požádat o příspěvek na hotové výdaje.

***Tak Novákovi už se
prý už rozvedli.“
„Ano. On dostal
auto, ona děti a
advokáti všechno
ostatní.“***

NÁKLADY ŘÍZENÍ

Náklady soudního řízení

- Obecná úprava § 137 až § 151a o. s. ř.
- Demonstrativní výčet („zejména hotové výdaje účastníků a jejich právních zástupců“)
- Přiznávají se náklady úspěšnému účastníkovi, které jsou potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který neměl úspěch (§ 42 odst. 1).
- Separace nákladů (§ 147).
- Důvody zvláštního zřetele hodné (§ 142a odst. 2).

Judikatura - náklady řízení

- **KS v Plzni ze dne 31. 12. 1997, sp. zn. 11 Co 677/97:** Náhradu nákladů řízení nelze účastníku přiznat, pokud výslovně prohlásí, že se jí vzdává. Za takové prohlášení nelze ovšem považovat pouhé konstatování účastníka či jeho právního zástupce, že náklady řízení nepožaduje. Takový projev není pro soud závazný. Ve výroku o nákladech řízení není soud návrhem účastníka a může jej i překročit.

Judikatura - Česká televize

- **Nález I. ÚS 3344/2012 ze dne 24. 7. 2013 (BA č. 4/2014, str. 50):** České televizi v řízení o vymáhání televizních poplatků nepřísluší právo na náhradu nákladů řízení, spočívajících v nákladech za zastoupení advokátem. Činnost české televize není výkonem veřejné moci, nicméně lze na ni v určitých ohledech klást srovnatelné nároky jako na orgány státní moci. Je pak žádoucí, aby si činnosti spojené se správou a výběrem televizních poplatků zajišťovala sama.

Advokátní desatero

Klient má vždycky pravdu.

Neusiluj o klienta za každou cenu.

Nesváděj klienta jiného advokáta.

Tvůj klient – tvůj pán.

Důvěřuj slovům klienta, ale kryj si záda.

O odměně a hotových nákladech informuj klienta předem.

Nesahej klientovi na depozitum.

Nikomu se s kauzami nesvěřuj.

Pokud se potřebuješ poradit, pak jedině s jiným advokátem a vždy anonymně.

1. Proti klientovi či jinému advokátovi nepoužij křivého slova.

Zrušení paušální vyhlášky

- **Nález ÚS ze dne 17. dubna 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12.**
- **Publikován ve Sbírce zákonů pod č. 116/2012 Sb., rozeslána 7. května 2013.**
- **Odlišné stanovisko soudce dr. Vladimíra Kůrky.**
- **Podle odůvodnění byla vyhláška v rozporu s ústavním pořádkem a se zákonem.**
- **Sdělení č. 117/2013 Sb. - náklady přiznané pravomocným rozhodnutím vydaným před 17. 5. 2013 lze vykonat.**

Výše odměn u bagatelních pohledávek

- § 14b AT.
- Ustálený vzor, stejný žalobce, opakovaně ve skutkově i právně obdobných věcech, do 50.000 Kč) do podání návrhu včetně:
  - do 10 000 Kč hodnoty..... **200 Kč** za úkon
  - 10 000 Kč - 30 000 Kč ..... **300 Kč** za úkon
  - 30 000 Kč - 50 000 Kč..... **500 Kč** za úkon
- Převzetí zastoupení, předžalobní upomínka, žaloba nebo návrh na vydání platebního rozkazu.
- Další úkony (zastupování u jednání, odvolání atd.) bez omezení.

Poslední novela AT

- **Vyhl. č. 120/2014 Sb.**, účinnost od 1. 7. 2014.
- U nákladů řízení se nepoužije snížení odměny dle § 12 odst. 2 AT.
- Kromě bagatelních pohledávek i výkon rozhodnutí do 50.000 Kč.
- Celková výše odměny je rovna žalované částce.
- Režijní paušál u bagatelních pohledávek 100 Kč za úkony do podání žaloby, za pozdější úkony 300 Kč.
- V řízeních zahájených před 1. 7. 2014 se o náhradě nákladů rozhodne podle dosavadních předpisů, tedy podle § 7 a obecných ustanovení AT (viz čl. II).

Judikatura – bagatelní pohledávky

- **Nález ÚS ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. III.ÚS 2985/14:** Kritérium účelnosti je klíčové pro přiznání náhrady nákladů řízení; soudní vymáhání bagatelních pohledávek není možné brát jako v podstatě bezpracný způsob generování nepřiměřeného zisku, ať už společnostmi zabývajícími se skupováním pohledávek, či právních zástupců napojených na společnosti, které se vymáháním bagatelních pohledávek zabývají v podstatě denně.

Judikatura – cestovné advokáta

- **Nález II. ÚS 736/2012, ze dne 2. 10. 2013 (BA č. 1-2/2014, str. 47):** Prostředky vynaložené účastníkem na přesun advokáta přes celou republiku v situaci, kdy v sídle procesního soudu účastníci bydlí a působí v něm řada advokátů, které mohl oslovit, a nejde o věc komplikovanou ani náročnou, nelze považovat za prostředky potřebné k účelnému bránění jeho práva. Tento náklad má proto účastník nést ze svého.

Judikatura – náklady na 2 obhájce

- **NS ze dne 11. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3166/2012 (BA č. 5/2014, str. 36):** Náklady řízení spočívající v nákladech na obhajobu dvěma obhájci v trestním řízení, které neskončilo odsuzujícím rozsudkem, jsou zásadně účelně vynaloženými náklady. Výjimku činí úkony, které nemohly k výsledku trestního stíhání přispět, nebo úkony duplicitní, obsahově totožné, což lze s určitostí dovodit výlučně u úkonů písemných.

***„Tak jsem se včera
vloupal k advokátovi
a špatně to dopadlo.“***

„Chytil tě?“

***„Nejen to. Řekl mi, ať
co nejrychleji odtud
vypadnu, a hned si
aúčtoval dva tisíce za
poradu!“***

**DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST
A TĚŠÍM SE PŘÍŠTĚ
NA SHLEDANOU**

JUDR. DANIELA KOVÁŘOVÁ